

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نېاشد تن من مېباد
همه سر به سر تن به کشتن دهيم

بدین بوم و بر زنده یک تن مېباد
از آن به که کشور به دشمن دهيم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Social

اجتماعی

فرستنده: الحاج داکتر امین الدین سعیدی

۲۲ مارچ ۲۰۱۴

د پروفیسر عبدالله بختانی خدمتگار پیغام

ډاکټر مولوي محمد سعيد سعيد افغاني ۲۹ م تلين په مناسبت
افغانستان – کابل خيرخانه – درييمه برخه – خدمتگار کتابخونه.
د ۱۳۹۲ د جدی ۱۵ مه - د ۲۰۱۴ کار د جنوري ۶ مه
زړه ته را تير گران وراره امين الدین سعیدی !
السلام عليكم و رحمة الله و برکاته
د خپلو ورونو او کورنيو سره د آخري زماني له فتنو څخه په امن
او امان کې سعيد او مسعود و اوسئ.
څو ورځې د مخه، ستاسو خور يې (بناعلي معراج الدين شمس) په
تيلفون کې راته وويل چې تاسو د خپل پلار جناب ډاکټر مولوي
محمد سعيد سعيد افغاني ۲۹ م تلين ولمانځئ !
الله پاک تاسو ته خير او برکت درکړي.

دې زيري سره زما په ذهن کې د ډاکټر مولوي صاحب د خاطرو او ناستو پاسټو ډيرې خاطرې را تداعي شوې چې
ځيني به يې څرگند کړم.

زما هغه دوست او آشنا د کابل له عربي دارالعلوم څخه فارغ شوي او هملته استاد و.

زه په پښتو ټولنه کې د زيري د ژبنۍ او ادبي اوه نيزې جريدې مسئول چلوونکی وم.

د جريدې د قلمي مرستندويو ليکوالانو په ډله کې سر بيره پر هغه د ياد شوي دارالعلوم گڼ شمير شاگردان هم وو.

عبدالهادي هدايت، عبدالوکيل صداقت، محمد يونس خالص، محمد موسی شفيق، محمد گلاب ننگرهارۍ، محمد اکبر
معتمد شينواری، مطيع الله چمبیلی.

کله چې بيا هغه په ننگرهار کې د هډې د نجم المدارس مدرس او سر مدرس (مدیر) شو. زه د مشرقي ولايت د
مطبوعاتو او د ننگرهار ورځپاڼې د مديريت مرستيال او بيا مسئول مدير وم.

هلته سعيد افغاني يوازې پخپله د « ننگرهار » مجلې او ورځپاڼې ته خپلې ليکنې نه ورکولې، بلکه د مدرسي نور
شاگردان يې هم ليکوالۍ او شاعرۍ ته هڅول. او دې کار يې دومره پرمختگ وکړ چې زما په مشوره، د هډې د مولانا
نجم الدين آخوندزاده د ژوندانه او کارنامو په برخه کې د يوې پروژې په توگه د مدرسي گڼو شاگردانو ته مشخصي

وظیفې وسپارلېر یعنې د (هډې صاحب) د دقیقې هر اړخیزې بیگرافۍ د ترتیبولو بنسټ یې کینود او څارنه یې کوله چې بیا د خدمتگار له خوا د یو کتاب په ظرفیت دا کار پر مخ ولاړ..

زما یادیري چې مولوی سعید افغانی لس کاله د نجم المدارس مدیر پاته شوی دی. په دې موده کې د مدرسې د تدریسي او اداري چارو د پرمخ بیولو تر څنګ یې هلته د لیکوالۍ ادبي نهضت هم پاللې او سمبال کړی دی. او په همدې حواله زما او د هغه تر منځ ادبي، علمی ټولنیز او شخصي روابطو هم ورځ په ورځ د ورورۍ سويې ته ارتقا کړې ده.

کله چې مولوی سعید افغانی د لا لورو زده کړو لپاره مصر ته ولاړ، هلته یې د الأزهر په پوهنتون کې د تحصیلي

مشغولیت سره قلمي کارونو ته هم اړم

شو چې په دې لړ کې په عربي ژبه د

خواجه عبدالله انصاري او سید جمال

الدین افغان په باره کې د دوو

څیرنیزو کتابونو لیکل او چاپول لور

ارزښت او درنښت لري. او د هغه په

دې مهم کار، د هغه د یو دوست او

ورور په توګه زه هم نازیدلی یم او

کله چې وطن ته راغی بیا زما په

غوښتنه یې دوهم یاد شوی کتاب یې

په پښتو وژباړده او بیا چاپ شو.

هغه بیا په څیرنیزو سیمینارونو کې

فعاله برخه اخستله او ډیر ځله به په ډیرو مسائلو کې زموږ دواړو یو شان دریځ و.

د علمي فعالیتونو او لیکنو ترڅنګ هغه به تل د وطن او ملت مسائلو ته پوره توجه کوله.

هغه د ژوندانه په وروستیو مرحلو کې هم د شخصي، هم د ملي او وطني منازعاتو د حل لپاره «سوله او تفاهم» مهم

ضرورت باله. ددې نظر د خپرولو لپاره یې هم په شفاهي توګه او هم د مقالو په بڼه ډیر تبلیغ کاوه او هڅه یې کوله

چې خپله نظریه هر چاته ورسوي. ما یې هم ددې نظر تایید کاوه.

او بې سببه نه ده چې ما دهغه د بیوګرافۍ رساله چې ما لیکلې وه (د سولې او تفاهم مبلغ دوکتور سعید افغانی) نوملې

ده. ځکه چې زه پخپله اصولاً او اساساً یوازي د خپلو خلکو او هیواد په کچه نه بلکه په انساني ټولنو کې د ټول

انسانیت لپاره په ټولو ذات البینې پرابلمونو کې د (عدم تشدد) ملاتړ او لار روی یم.

ما دجناب فخر افغان خان عبدالغفار خان بابا په لارښودنه د خدایي خدمتګارۍ نظریه منلې ده. ددې نظریې د عملي

کولو په لاره کې باید خدایي خدمتګار په عدم تشدد وچلیري او یو انسان باید پرته له کومي طمعي د بل انسان خدمت

وکړي...

ګرانه سعیدي صاحب !

زما دوست، آشنا، ملګری او ورور ستاسو پلار دې الله پاک وبښي، د هغه را سره ډیرې خوږې خاطرې دي، څو

بیلګې مې یې درته ولیکلې، اوس زړه مې غواړي چې عدم تشدد د انساني احساس په ارتباط خپله یوه بله خاطره درته

ولیکم:

که دې په یاد وي زه څوکاله دمخه، هملته، جرمني ته، ستاسو د اوسیدو ښار (کولن) ته، په جرمني کېني «دافغانستان

دفرهنگي ودې ټولنې» په بلنه، دوه کاله سرپه سر، دهغوی له خوا جوړو شوو سیمینارونو ته بلل شوی وم.

په هماغه مهال ترسیمینار وروسته، بیا دیناغلي جمال ناصر پرهیز په بلنه دیو څو ورځو لپاره د « اوکسبورگ ښار » ته هم تللی وم.

له هغې خوا د نوموړي جمال ناصر او دهغه د ورور امیر کروړ پرهیز په ملگرتیا د هغوي په موټر کښې بیرته در روان وم.

په لاره کښې یو څه ستړی هم شوم او لږ څه د کوزیدو طبیعي ضرورت هم محسوس شو.

یو کافي سره کښیوتو.

آسمان شین، هوا معتدله او لمر دخپلو وړانگو سره د ملایمي تودوخې مهرباني هم کوله.

دکافي سره جوخته یوه لویه کرونده وه.

ماوي: دغسې به تیر شوو.

په کرونده کښې دشرشمو د بوټو غوټی د پنځیدلو په حال کښې وي، او زمونږ دبختان کلی، ان زمونږ پخپلو ورو کورکیو پټیو کښې داسې غوټی یې را یادولی هوا نوراني او معتدله وه.

دکروندې په شاو خوا سرک باندي مو « ننګرهارۍ چکر » لگاوه.

له مخامخ خوا څخه یو تن، چه ډیر عادي کالي یې په غاړه وو، خپل یو غټ سپي سره راروان و.

زه له وړوکتوب څخه، له « مار » او « سپي » څخه ډیر ډایریم.

دسپي ډیري جلب دهغه د خاوند په لاس کښې و. مگر سپی ډیر غټ و، نو ځان مې د سرک په دې بله غاړه کړ.

سړي سلام و اچاوه او د روغبر تمایل یې وښود.

درې واړه ودریدو لاسونه مو سره ورکړل.

امیر کروړ په جرمني ژبه ډیر ښه پوهیږي.

دهغه دخبرو له ترجمي څخه زه دومره پوه شوم چه زما په باب یې وویل: « دی دافغانستان لوی لیکوال، شاعر او دانشمند دي »

دهغه سړي توجه ماته ډیره شوه.

دسپي واگی یې کلک نیولی و. ماته را نژدې شوه. وپی ویل:

زه ستاسو په لیدو ډیر خوشحاله شوم سمدستي ځم زما میرمن راته منتظره ده.

هغه روان شو سپي یې لکۍ خوزوله مونږ خپلو کښې سره وویل:

کور به یې چیرته لیري وي میرمن یی لار څاري وو.

مونږ د کروندې چار چاپیره چکر ولگاوه. چه بیرته د کافي مخې ته ورسیدو ومولیدل چه له لوی واټ څخه، دموټرله

خوا څخه میره او میرمن زمونږ خواته راځي.

تر روغبر وروسته سړي وویل:

دا زما میرمن ده. په موټر کښې ناسته وه. (لږموسکی شو) اوس می سپی په موټر کښې کښیناوه او دامی راوستله چه

تاسو سره معرفی شی.

هغه د جرمنی دیو ښار نوم واخیست او وایی ویل:

مونږ دواړو دهماغه ښار د پوهنتون دحقوقو د پوهنځی استادان یو..

مونږ دری واړو تعارف امیر کروړ ورته وکړ.

هغه زما په اوږو لاس کښینود. ویی ویل: اجازه ده چه زه له تاسو څخه یوه پوښتنه وکړم؟

ما وویل: مهربانی وکړه!

هغه: ولی ستاسو په هیواد کښی افغانان انسانان وژنی؟

ما: ستاسو دغه پوښتنه سمه نه ده: زما بدعادت دادی چه زه دغلطو پوښتنو ځواب نه ورکوم.

هغه نو لطفاً تاسو زما د پوښتنی غلطی راسمه کړی!

ما: که داسی وای: ولی انسانان انسانان وژنی؟ نو ما به خپله رایه څرگنه کړه وای.

هغه: ما خپله هغه پوښتنه بیرته واخیستله او همداسی چه تاسو و ویل زه درنه پوښتنه کوم:

ولی انسانان انسانان وژنی؟

ما: مهربانی وکړی تاسو دواړه میره او میرمین ماته غور شی!

دنن څخه زیات وکم دوه زره کلونه دمخه، دفلستین په (ناصره) نومی کلی کښی، یو ځوان راپا ځید خپلو خلکو ته یی سمه لارښودله.

هغه به ویل: څوک مه وژنی! څوک مه وهی ان تردی که چا په څپیره ووهلی هم مه په قاریزی او دخپل مخ دابله خوا ورته واړوی چه...

تاسو دهغه انسان نوم پیژنی؟

هغه: هو! عیسی

ما: بڼه، ترهغه زیات وکم شپږ سوه کاله ورسته، دعرېستان دښکلن هیواد دمکی په ښارکښی یو ځوان دخلکولارښود شو. هغه به هرچاته ویل:

څه چه دی پرځان پیروزوی هغه پرنورو هم پیروزو کړه او څه چه دی پرځان پیروزو نه وی پرېل یی هم مه پیروز کوه!

تاسو ددی کس نوم پیژنی؟

هغوی دواړو په یو غږ

هو! محمد

اوس زه تاسو دواړو نه پوښتنه کوم چه نور خونور، که یوازی ددغو دواړو سترو انسانانو یوازی همدا یوه یوه خبره، ددی زمانی انسانان په زړه ومنی او عمل پری وکړی، بیا به انسانان انسانان ووژنی؟

دواړو په یو څه ملایم ژره غونی غږ: نه نه هیڅکله نه!

میره زما لاسونه ښکل کړل میرمن یی هم زما په لاسونو پریو تله لاسونه یی ښکلول او اوښکی یی پری څڅیدلی.

په هغه رحمانی انسانی فضا کښی، پنځه واړه ډوب شوو چوپه چوپتیا خپره وه او یوبل ته مو دانسانی مینی او محبت په نظر کتل. لږ شیبی ورسته هغه شخص و ویل:

زړه مونه کیږی چه درڅخه بیل شو. خو د خپل کور دلیریوالی اوضروری کارونو دلرلو لامله معذرت وړندی کوو او رخصت غواړو.

دهغه جنتی هوا او روحانی فضا دپرتم په درنښت کښی، د دواړو خواوو څخه خبره چور هیره وه چه یو تر بله آدرسونه او دتلفونونو نومری یا ویزیت کارتونه ورکړو یا واخلو!

گرانه ډاکتر سعیدی!

که کولی شی لطفاً تاسو او د ډاکتر مولوی سعید افغانی صاحب دتلین مراسمو ښاغلی برخه وال، دانسانی کرامت د ورورولی، مینی او محبت زما دغه پیغام هملته، نور انسانانو افغان، جرمنیانو او نورو ته زما له سلامونو او نیکی هیلو سره ورسړوی!

خلکو ته ووايي چه دېشریت دتمدن دساتلو او لاپنځولولپاره دسولې، تفاهم او عدم تشددپرېبنادې استعمار، استثمار، استعباد او استثمار دودونه او ورواجونه دي پرېردی او دانسانې ورورې برابري پېرزوینې، مینې، محبت او همکاری لاری ولتوی او خپلې پی کړی.

کیدې شی چه تاسو ونه وایی بل څوک به راته ووايي:

ته ساده یی! ددی خبریو زمانه تیره ده

زه به ورته ووايم، دتاریخ دتولومرحلو په نسبت، همدا اوس ددغو خبرو ضرورت زیات دی.

ځکه چه اوس دتشدد وسایل ترهرېل وخت هم زیات شوی، هم عام شوی، هم خطرناک شوی دی. نو همدا نن یی باید مخنیو وشي.

همدا نن اوترسبا پوری نورهم ناوخته کیږی، زه یی هم نن ډیر ضرور بولم مهربانی وکړی اوسبا ته یی مه پرېردی!

که څه هم زه دعلامه اقبال خبره:

غمه ام از زخمه بی پرواستم

من نوای شاعر فرداستم

اود سید حسن خان حسن شپون په وینا:

زه دنن ورځی شاعر نه یم پوهیږم

زما نه رسوی غږ تر غوره پوری

و ما توفیقی الالبالله علیه تو کلت والیه انیب

والعل الله یحدث بعد ذالک امرآ

والسلام علی من اتبع الهدی

ستاسو خدمتگار

پروفیسر عبدالله بختانی